

FODER- INVENTERING

**Denna sammanställning är tänkt som en hjälp
för att uppskatta tillgängliga mängder
hemmaproducerat foder**

VOLYMKVIKT FÖR HÖ

	kg/m³	Tidig skörd	Sen skörd	varierar mellan
Löst eller löst pressat (svängkolv)				50-120
Inläggning vid 60 % ts		90	70	
70 % ts		80	65	
80 % ts		65	55	
Småbalar (glidkolv)				80-260
Stora balar (rullar)				110-280
Stora balar (fyrkantiga)				200-280

Källa: Databok för driftsplanering 1989 och 1996

Faktorer som påverkar volymvikten

	<u>Låg volymvikt</u>	<u>Hög volymvikt</u>
Skördetidpunkt	sent utvecklingsstadium	tidigt utvecklingsstadium
Vattenhalt	hög ts-halt	låg ts-halt
Inläggningsmetod	hiss	hökanon
Lagringshöjd	låg	hög
Inläggningstid	lång	kort

VOLYMKVIKT FÖR HALM OCH SPANNMÅL

Produkt	kg/m³	
	Medeltal	Varierar mellan
Halm		
Opressat i lada	50	35-65
Småbalar (svängkolvspress)	60	35-80
Småbalar (glidkolvspress)	110	50-170
Stora balar (rullar)		70-140
Stora balar (fyrkantiga)		150-200
Korn		
Hel	670	580-700
Kross	410	350-470
Havre		
Hel	500	400-600
Kross	385	320-450
Trindsäd	800	760-840

VOLYMKVIKT FÖR ENSILAGE

Plansilo (lagringshöjd 1,8-3,0 m)	varierar mellan, kg ts/m³
Mindre än 23 % ts	170-180
23-30 % ts	190-220

Tornsilo	Silons fyllningsbara höjd, m							
	8	10	12	14	16	18	20	22
Lagringshöjd efter sjunkning	7.5	9.4	11.3	13.2	15.1	17.0	18.9	20.8
26-40 % ts kg ts/m ³	175	190	205	217	228	238	248	256
under 23 % ts eller över 40 % ts kg ts/m ³	158	171	185	195	205	214	223	230

Källor: Databok för driftsplanering 1989 och 1996.

Rundbalar	ungefärliga värden, kg ts/m³
20 % ts	80-120
30 % ts	110-150
40 % ts	150-210
50 % ts	190-210
60 % ts	210-290

Kommentar: Värdena ovan är mycket varierande då densiteten förutom ts även beror på presstyp och inställning, körhastighet, körteknik, vallens sammansättning och utvecklingsstadiet, sönderdelning av grödan, snör- eller nätlindning samt tillgänglig motoreffekt.

Källor: Lingvall, P. 1995. *Konsten att storbalsensilera*. Smålandsstenar
Olsson, M. & Wilsson, D. 2003. *Packningsförmåga hos rundbalspressar av fix-alt flexkammartyp som funktion av körhastighet och förtorkningsgrad*. Examensarbete SLU (manuskript)

Faktorer som påverkar volymvikten (kg ts/m³)

	<u>Låg volymvikt</u>	<u>Hög volymvikt</u>
Förtorkning	blött	torrt
Presstyp	fixkammar	flexkammar
Pressens inställning	felaktig	korrekt
Körhastighet	snabb	långsam
Körteknik	ojämna strängar sicksack körning	jämna strängar
Utvecklingsstadie	sen skörd	tidig skörd
Sönderdelning av grödan	ingen	snittning, hackning
Lindning	nät av dålig kvalitet	snöre, nät av hög kvalitet
Motoreffekt	låg	hög

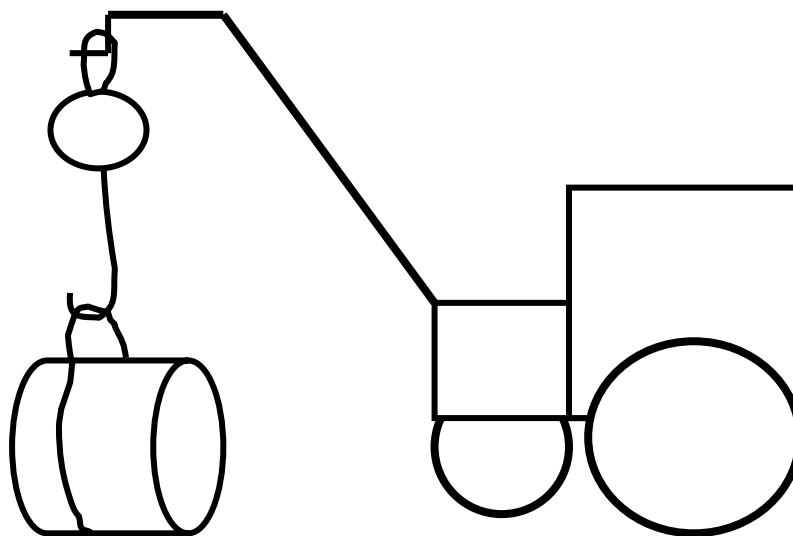
Att bestämma balvikten

Ett sätt att bestämma balvikten är att använda en saltervåg som finns att låna hos husdjursföreningen. Vägningen kan gå till på följande sätt (se även bild):

Vågen fästes i lyftarmarna.

Balen lindas med rep som fästes i vågen.

Lyftarmarna höjs och vikten avläses.

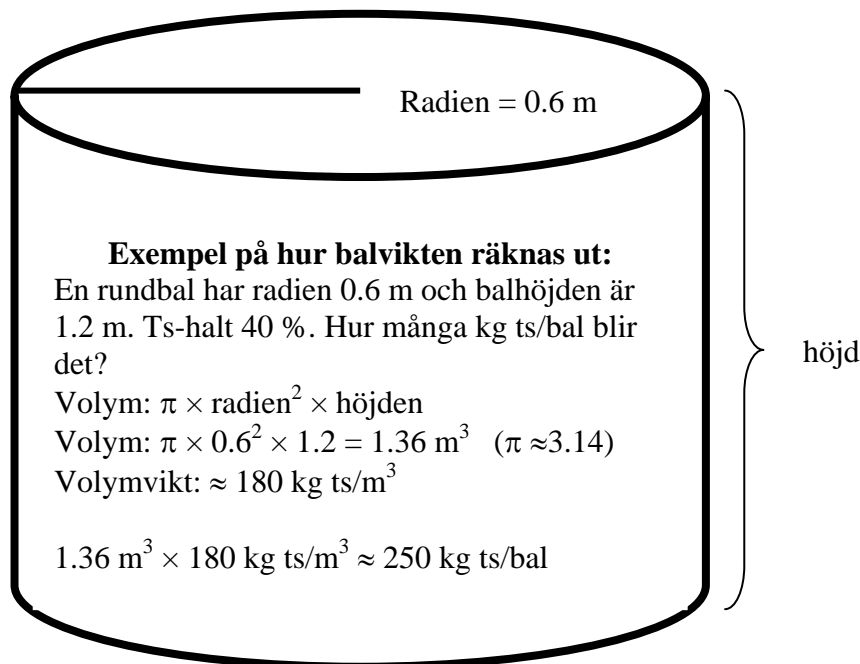

Vägning av bal

Ett annat sätt att bestämma balvikten är att räkna ut den.

Hög volymvikt, täthet är önskvärt av flera anledningar:

- Ger bra förutsättningar för ensileringsprocessen.
- Mängden ts i varje bal ökar.
- Färre balar att hantera, mindre arbete.
- Lägre plastkostnad.

LAGRETS VOLYM

Plansilo

längd \times bredd \times lagringshöjd = volym

Tornsilo

$\pi \times \text{radie} \times \text{radie} \times \text{lagringshöjd} = \text{volym}$

Svensk Mjök, 2003-06-26